

RET TIL ET LIV UDEN VOLD

UDSPIL FRA ENHEDSLISTEN
OKTOBER 2024

ENHEDSLISTEN

RET TIL ET LIV UDEN VOLD

ENHEDSLISTENS PARTNERVOLDSDUDSPIL

Hvert år udsættes mellem 82.000 kvinder og 43.000 mænd for partnervold¹. I de aller-værste tilfælde ender volden i drab. Disse partnerdrab udgør en femtedel af alle drab i Danmark og er dermed den næstmest udbredte drabstype i landet².

Det på trods af, at der år efter år bliver præsenteret nye handlingsplaner mod partnervold og -drab. Disse handlingsplaner består dog primært af midlertidigt finansierede og dermed ustabile tilbud. Det betyder, at de nødvendige initiativer alt for ofte bliver nedprioriteret af sparehensyn eller til fordel for andre politikker.

Det er ikke godt nok. Vi skal tage indsatsen mod partnervold og -drab seriøst og prioritere den gennem lovsikrede rettigheder. Kvalitetsbaseret hjælp skal nemlig være tilgængeligt og til at regne med, for alle har ret til et liv uden vold.

Enhedslisten vil derfor indføre følgende rettigheder til partnervoldsofre:

1. Ret til ambulantly behandling og efterværn:

Retten til målrettet og effektiv hjælp til partnervoldsofre efter servicelovens § 109 skal udvides til at inkludere ret til ambulantly behandling og efterværn.

2. Ret til egen opholdstilladelse:

Familiesammenførte skal have ret til ikke at miste deres opholdstilladelse efter udlændingelovens § 19, stk. 7 ved samlivsbrud, der skyldes vold.

3. Rettigheder til børn af partnervoldsofre:

Børn af partnervoldsofre skal anerkendes som ofre i egen ret og selvstændige rettighedsindehavere.

4. Ret til en kvalitetsbaseret indsats:

Profit på krisecentre efter servicelovens § 109 og herberg efter § 110 skal forbydes for at sikre en kvalitetsbaseret indsats.

UDSPILLET'S INITIATIVER

1.

Ret til ambulant behandling og efterværn

I dag har voldsudsatte ret til at komme på krisecenter efter servicelovens § 109. Det er en fuldstændig afgørende rettighed, som hjælper voldsudsatte ud af og videre fra voldelige forhold, men den kan ikke stå alene.

Nogle voldsudsatte har nemlig ikke brug eller mulighed for at komme på krisecenter. Disse voldsudsatte har derimod brug for en ambulant indsats, der foregår udenfor krisecenteret. Andre har brug for en opfølgende indsats i form af efterværn, når de forlader krisecenteret.

Både ambulante indsatser og efterværn tilbydes i dag mere eller mindre formaliseret af diverse aktører, men de er netop kun tilbud og derfor ustabilt og utilstrækkeligt finansierede. Ventelisterne er lange og tilbuddene ofte lukningstruede. Det betyder, at voldsudsatte ikke kan regne med den hjælp, de har brug for.

Derfor vil Enhedslisten udvide retten til målrettet og effektiv hjælp til partnervoldsofre i serviceloven, således, at denne også inkluderer retten til ambulant behandling og efterværn.

ENHEDSLISTEN VIL:

1. Tildele partnervoldsofre ret til ambulant behandling efter servicelovens § 109.
2. Tildele partnervoldsofre ret til efterværn efter servicelovens § 109.

2.

Ret til egen opholdstilladelse

Næsten halvdelen af kvinder på danske kvindekrisecentre har etnisk minoritetsbaggrund³. Mange af disse kvinder er familiesammenførte med en herboende partner, hvorfor deres opholdstilladelse er samlivsbetingsbet. De risikerer derfor at miste deres opholdstilladelse, hvis de bryder med deres partner, også, selvom bruddet skyldes vold.

Det på trods af, at udlændingelovens § 19, stk. 7, faktisk giver myndighederne mulighed for at forlænge eller undlade at inddrage en opholdstilladelse ved samlivsbrud, der skyldes vold. Paragraffens krav er dog så strenge, at det ifølge forskere er de færreste, der tør løbe risikoen⁴.

Derfor vil Enhedslisten sikre, at familiesammenførte voldsudsatte får ret til egen opholdstilladelse efter udlændingelovens § 19, stk. 7 samtidig med, at kravene heri ændres i overensstemmelse med voldsfaglig viden.

ENHEDSLISTEN VIL:

1. Sikre, at familiesammenførte ikke bare har mulighed for, men ret til ikke at miste deres opholdstilladelse ved samlivsbrud, der skyldes vold, hvis de i øvrigt kan leve op til kravene i udlændingelovens § 19, stk. 7.
2. Ændre dokumentationskravet bag udlændingelovens § 19, stk. 7, så det ikke længere er en forudsætning for anvendelse af paragraffen, at man kan dokumentere, at samlivsbruddet skyldes vold, hvis man i øvrigt kan dokumentere volden.
3. Fjerne integrationskravet bag udlændingelovens § 19, stk. 7, så det ikke længere er en forudsætning for anvendelse af paragraffen, at man har udvist integrationsvillighed.

3.

Børn af partnervoldsofre som selvstændige rettighedsindehavere

Hvert sjette barn i Danmark er vidne til vold i hjemmet⁵. Det kan være lige så skadeligt som selv at være udsat for vold og have langvarige konsekvenser. Ekspertter anser derfor overværelse af vold i hjemmet som en form for psykisk vold⁶.

Dansk lovgivning bør derfor anerkende børn af partnervoldsofre som ofre i egen ret. Det indebærer først og fremmest at kriminalisere som psykisk vold at lade et barn overvære vold i hjemmet, som også anbefales af blandt andet Danner⁷.

Derudover skal vi gennem en national handlingsplan tildele børn af partnervoldsofre selvstændige rettigheder i serviceloven. Det bør først og fremmest fokusere på medfølgende børn af partnervoldsofre på krisecentres og herberg efter servicelovens §§ 109 og 110s rettigheder samt behovet og mulighederne for at tildele dem ret til andre former for målrettet og effektiv hjælp og uddanne frontpersonale bedre i opsporing og håndtering af vold.

ENHEDSLISTEN VIL:

- 1.** Indskrive i straffelovens § 243, at det er psykisk vold at lade et barn overvære vold i hjemmet.
- 2.** Vedtage en national handlingsplan, der skal undersøge behovet og mulighederne for at tildele børn af partnervoldsofre ret til målrettet og effektiv hjælp.

4.

Ret til en kvalitetsbaseret indsats

Krisecentre efter servicelovens § 109 er ligesom herberg efter § 110 underlagt det vigtige selvmøderprincip, som betyder, at partnervoldsofre kan indskrives uden henvisning af kommunen, som finansierer opholdene. Det er afgørende for, at partnervoldsofre kan få hjælp så hurtigt som muligt.

Samtidig er der ikke et profitforbud på krisecentre. Det betyder, at der eksisterer tilbud på området, der ikke kun har til formål at sikre den nødvendige kvalitet, men også at udtrække profit.

Det har repræsentanter fra krisecenterområdet advaret imod i årevis⁸, og Socialtilsynet har flere gange givet de private tilbud anmærkninger for deres økonomiske forhold og påpeget, at den manglende sammenhæng mellem pris og kvalitet kan skyldes, at der udtrækkes profit af tilbuddene⁹.

Derfor vil Enhedslisten indføre et profitforbud på krisecentre efter § 109 for at sikre, at eventuelle overskud bliver geninvesteret i tilbuddene og dermed går til at forbedre kvaliteten heraf.

ENHEDSLISTEN VIL:

1. Indføre et profitforbud på krisecentre efter servicelovens § 109 og herberg efter § 110.

ØKONOMIEN

I RET TIL ET LIV UDEN VOLD

1: Ret til ambulant behandling og efterværn:

Udgifter: Forslagene forventes at medføre varige merudgifter på i alt 80 mio. kr. pr. år (2024-priser).

Ministeriet skønner, at det vil medføre varige merudgifter på mellem 21,7 mio. kr. og 100 mio. kr. pr. år¹⁰ at indføre ret til ambulant behandling. Baseret på deres nuværende indsats og ventelister er organisationen Danners skøn 40 mio. kr.

Efterværn må forventes at medføre lignende udgifter.

Hertil kan fratrækkes de nuværende udgifter til ambulante tilbud, der lige nu finansieres gennem diverse offentlige puljer. Sammenfattende er vurderingen, at finansieringsbehovet for tiltaget er 80 mio. kr. pr. år.

2: Ret til egen opholdstilladelse:

Udgifter: Forslagene forventes ikke at medføre varige merudgifter. Det skyldes, at disse udelukkende indebærer at undlade at inddrage eksisterende opholdstilladelser.

3: Rettigheder til medfølgende børn:

Udgifter: Forslaget forventes at medføre en engangsudgift på 2 mio. kr. og i udgangspunktet ingen varige merudgifter. Dersom der herigennem aftales initiativer, der medfører varige merudgifter, foreslår Enhedslisten, at de ligeledes finansieres gennem det finanspolitiske råderum, jf. afsnittet Finansiering.

4: Ret til en kvalitetsbaseret indsats:

Udgifter: Forslaget forventes at medføre besparelser på krisecenterområdet. Det skyldes, at der ikke længere vil kunne blive udtaget profit på krisecentre, hvorfor de offentlige udgifter hertil vil blive lavere.

Finansiering:

Det såkaldte finanspolitiske råderum er ad flere omgange de seneste år blevet opjusteret med adskillige milliarder kroner¹¹. På den baggrund foreslår Enhedslisten at råderumsfinansiere Ret til et liv uden vold. Det samlede finansieringsbehov skønnes at være højest 80 mio. kr. pr. år.

Noter

- 1:** <https://levudenvold.dk/aktuelt/nyheder/ny-rapport-fra-vive-og-lev-uden-vold-partnervold-er-meget-udbredt-men-storstedelen-anmelder-den-ikke/>
- 2:** <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/ny-rapport-hvert-femte-drab-i-danmark-er-et-partnerdrab/>
- 3:** Socialstyrelsens "Undersøgelse af vold i nære relationer", 2022.
- 4:** Politiken, "Frygt for udvisning binder kvinder til voldelige ægtemænd", 2021.
- 5:** VIVE, "Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn", 2021.
- 6:** VIVE, "Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn", 2021.
- 7:** Danner, "Børn i familier med partnervold", 2024.
- 8:** Jessen et al., Politiken, "Repræsentanter for non-profit krisecentre i opråb: Profit på krisecentre skal bekæmpes", 2021.
- 9:** Bundolo og Søndergaard, Kristeligt Dagblad, "Minister vil have stærkere greb om udgifter til krisecentre", 2024.
- 10:** <https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/sou/spm/529/svar/1897947/2603398.pdf>
- 11:** <https://fm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2024/maj/finansministeriet-opjusterer-raaderummet-frem-mod-2030/>